

Reflexions de l'Agència Valenciana Antifrau en l'estat de l'alarma declarat davant la pandèmia del COVID-19

En exercici de les funcions atribuïdes legalment, d'assessorar i formular propostes i recomanacions en matèria d'integritat, ètica pública i prevenció de la corrupció, el Director de l'Agència Valenciana Antifrau ha dictat una resolució, de data 27 de març, que incorpora un conjunt de reflexions entorn les mesures d'emergència adoptades fins aquesta data, en l'estat d'alarma declarat davant la pandèmia del COVID-19 i la seua gestió.

Tota crisi, per devastadora que siga (com la que, per desgràcia, estem vivint amb l'expansió de la pandèmia internacional coneguda com "coronavirus" COVID-19) suposa oportunitats per a actuar i aprenentatges que contribueixen a previndre la seua repetició o a minimitzar les seues conseqüències. Ara bé, també és molt probable que els comportaments corruptes per a obtindre rèdits d'aquesta situació s'incrementen. Per això, resulta imprescindible mantenir els procediments i els mètodes adequats que permeten la seua detecció i control.

Els diners públics han d'arribar prompte a les persones i entitats que realment ho necessiten i això requereix una gestió ràpida i transparent dels tràmits que no ha de ser obstacle perquè, també, es prenguen totes les mesures al nostre abast per a minimitzar incidències que puguen ocasionar riscos de corrupció.

En aquest sentit, es recorda que el Consell d'Europa ha declarat que les proteccions essencials a l'Estat de Dret, la supervisió parlamentària, el control judicial independent i els recursos interns efectius, han de mantindre's fins i tot durant un estat d'emergència.

Davant mesures excepcionals que posen en joc elevades quantitats de fons públics, a la necessària gestió amb la màxima celeritat i transparència, ha d'unir-se un eficient control (sobretot, intern, dins de cada Administració). En conseqüència, s'aprecia que s'haurien d'haver mantingut els controls previs i no es comprén la motivació de decisions ja adoptades sobre la substitució de la funció interventora pel control financer permanent.

A la recomanació es manifesta que en la situació d'estat d'alarma, les mesures a adoptar han de ser les indispensables i s'han d'aplicar de forma proporcionada. És prioritari que els poders d'emergència s'exercisquen només per a les finalitats per als quals van ser atorgats. Així mateix, les decisions polítiques i les formes de dur-les han de ser transparents i visibles a tota la ciutadania, per rendir comptes d'aquesta gestió.

En concret, les reflexions d'aquesta recomanació es centren en les mesures excepcionals de caràcter econòmic dictades fins el 27 de març i, molt especialment, a aquelles de les quals la gestió principal correspon a les entitats locals. Amb elles, es cerca aportar suggeriments als servidors públics de la Comunitat que permeten la seua gestió amb la màxima eficàcia i, al seu torn, seguretat jurídica. Així, d'acord amb el marc normatiu i les instruccions interpretatives emeses, la recomanació incorpora un seguit de propostes sobre la tramitació de les subvencions, qüestions vinculades a la contractació pública i sobre la importància en el context actual de definir els serveis essencials, amb un recordatori final d'adoptar també cauteles davant el risc de ciberatacs.

La recomanació destaca que la professionalitat i bon fer dels servidors públics del conjunt del sector públic de la Comunitat Valenciana, és ara d'importància i de responsabilitat vital. És imprescindible que es participe activament, de manera creativa i innovadora, en els difícils processos de presa de decisions i en la posterior gestió d'aquestes mesures, per a la consecució real i efectiva dels objectius pretesos amb la normativa aprovada, ajudant activament a gestionar les polítiques públiques i les mesures necessàries per a mitigar la crisi sanitària, social i econòmica, per a afrontar aquesta dura crisi amb la màxima celeritat i agilitat, però, s'insisteix, sense renunciar als deguts controls, dissuasius d'irregularitats constitutives de frau i/o corrupció.

En darrer terme es considera que, ara més que mai, totes les Administracions Públiques hem d'estar a l'alçada de les circumstàncies, comunicant-nos, coordinant-nos entre nosaltres per a ser capaces de donar respostes àgils a les necessitats de la nostra Comunitat, ajudant-nos amb generositat, compartint els nostres coneixements i experiències recíproques sobre la manera en què apliquem i controlem les mesures de contenció i mitigació dels efectes perversos del COVID-19.

En aquest sentit, s'indica que es poden formular consultes, suggeriments o compartir experiències que es duguen a terme en les entitats públiques i es recorda que Agència té plenament operativa la bústia de denúncies per a aquells que observen irregularitats contràries a l'interès general.

València, 30 de març de 2020